

Digitalisering af den danske kulturarv - skal det danske samfund overlade det til Google?

Kulturdvalget har besluttet at afholde et ekspertmøde **onsdag den 13. oktober 2010 kl. 9-11.30** om digitaliseringen af den danske kulturarv. Mødet finder sted i S-092.

Uddannelsesudvalget og Videnskabsudvalget vil også blive inviteret.

Formål

E-samfundet er en realitet. Det giver nye muligheder for at udvikle videnssamfundet, men det rejser også en række problemstillinger, som f.eks. hvordan man sikrer borgerne mulighed for at deltage. En forudsætning for dette er blandt andet, at meget af den viden, som vores kulturarv udgør, gøres tilgængelig for alle danskere på internettet.

I en række lande – ikke mindst engelsksprogede lande – gøres der en stor indsats for at digitalisere kulturarv. Derfor er det også vigtigt, at store dele af den danske kulturarv digitaliseres og gøres synlig på nettet for at bevare dansk sprog og kulturproduktion. Digitaliseringen af kulturarven spiller også en afgørende rolle for forskning og undervisning, og handler i høj grad om dannelsen af den danske identitet.

Den digitale formidling åbner nye perspektiver for tilgængeligheden til kulturarven uanset om det drejer sig om den interesserede borger, den uddannelsessøgende eller forskere. Der knytter sig også nogle nye problemstillinger f.eks. af ophavsretlig karakter i forhold til at give adgang for disse forskellige brugere.

Formålet med digitalisering af kulturarven er foruden at gøre den tilgængelig og formidle den også at bevare og beskytte kulturarven for nedbrydning og slid. Disse hensyn har betydning i forhold til prioriteringen af hvilke dele af kulturarven, der skal digitaliseres og i hvilken rækkefølge.

Det rejser nogle helt generelle spørgsmål om hvordan vi får digitaliseret kulturarven, hvilken tematisering og prioritering, der skal lægges til grund og ikke mindst spørgsmålet om, hvordan digitaliseringen kan finansieres.

Dertil kommer der en række tekniske forudsætninger omkring valg af standarder, langtidsbevaring og metadatering, som skal være på plads for at udnytte det digitaliserede materiale optimalt. Endvidere er der spørgsmålet om ophavsret, idet en stor del af det materiale, som ønskes digitaliseret, er ophavsretligt beskyttet, og dermed ikke umiddelbart kan gøres tilgængeligt i formidlingsøjemed.

Baggrund

Den 30. april 2009 offentliggjorde Kulturministeriet efter mere end 3 års udvalgsarbejde den længe ventede nationale digitaliseringspolitik i form af rapporten *Digitalisering af Kulturarven*.

Heri anslås finansieringsbehovet for digitaliseringen af materialer på de statslige kulturinstitutioner til mellem 300-500 mio. kr. over en 10-årig periode. Senest er der i UMTS-forliget blevet afsat 21 mio. kroner over de næste tre år til digitaliseringen.

Det Kongelige Bibliotek har taget initiativ til at undersøge mulighederne for at indgå et digitaliseringspartnerskab med Google, for at sikre adgang til kulturarven via en digitalisering.

Program

Med ovennævnte kendsgerninger som udgangspunkt lægges op til et ekspertmøde i Folketingets Kulturudvalg med deltagelse af følgende deltagere, som hver især indleder med et kort oplæg, hvorefter der vil være debat med udvalgsmedlemmerne.

Onsdag den 13. oktober 2010

Kl. 9.00 **Velkomst** ved formand Karin Nødgaard

Kl. 9.05 **Baggrund og anbefalingerne fra rapporten ”Digitalisering af Kulturarven”**
Oplæg ved *afdelingschef Jesper Hermansen* fra Kulturministeriet, (ca. 5 min.) og evt. opklarende spørgsmål

- Hvad var baggrund for at sætte arbejdet i gang, og hvor peger anbefalingerne hen – de 3 scenarier?
- Hvad er status nu ca. et år efter rapportens offentliggørelse med hensyn til digitalisering af kulturarven

Kl. 9.15 **Det Kongelige Biblioteks arbejde med digitalisering af kulturarven**
Oplæg ved *direktør Erland Kolding Nielsen*, Det Kongelige Bibliotek, (ca. 10 min.) og evt. opklarende spørgsmål.

- Hvordan arbejder Det Kongelige Bibliotek med digitalisering og hvorfor er det vigtigt, herunder forhandlinger med/kontakter til Google, samt skitsering af alternative modeller?
- Hvordan sikres danskernes adgang også på lang sigt til den digitaliserede kulturarv, hvis Google skal stå for digitaliseringen?

Kl. 9.30 **Ophavsret og digitalisering**
Oplæg ved *direktør Maria Rørbye Rønn*, Danmarks Radio, og evt. opklarende spørgsmål.

- Hvilke ophavsretlige aspekter er der ved digitalisering af kulturarven i forhold til formidlingen af og adgangen til den digitaliserede kulturarv? Hvordan har DR tacklet dette konkret?
- Hvad er DRs planer for den fremtidige digitalisering?

Kl. 9.45 **Digitaliseringens betydning for forskning og uddannelse**
Oplæg ved *direktør Mai Buch*, formand for Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbiblioteker, (ca. 10 min.) og evt. opklarende spørgsmål.

- Den øgede mængde af digital forskningsformidling og sikring af tilgængeligheden til disse forskningsresultater m.v.
- Problemstillinger i forhold til publicering af forskningsresultater på nettet og betaling for adgang hertil.
- Hvordan udvikles den danske forskning og identitet, hvis ikke der sikres adgang til den danske kulturarv over internettet?

Kl. 10.00 **Digitaliseringens betydning for borgernes adgang og brug gennem folkebibliotekerne**
Oplæg ved *direktør Michel Steen-Hansen* Danmarks Biblioteksforening, (ca. 10 min.) og evt. opklarende spørgsmål.

- Hvilken rolle skal folkebibliotekerne spille i vidensamfundet, herunder udvikling af et digitalt bibliotek til danskerne, jf. rapporten "Folkebibliotekerne i vidensamfundet"?
- Hvilke nye perspektiver giver digitalisering folkebibliotekernes brugere?

Kl. 10.15 **Digitaliseringens betydning for museernes arbejde**

Oplæg ved *museumsdirektør Ulla Schaltz* fra Museum Lolland-Falster, (ca. 10 min.) og evt. opklarende spørgsmål.

- Hvordan arbejder museerne med digitalisering, og hvilken betydning har det i forhold til bevaring, forskning og formidling?
- Digitalisering af kulturarven – hvilke perspektiver giver det for samarbejdet mellem museerne på tværs?
- Digitaliseringens muligheder i forhold til nye brugerperspektiver.

Kl. 10.30 **Debat**

Kl. 11.25 **Afrunding ved formanden**